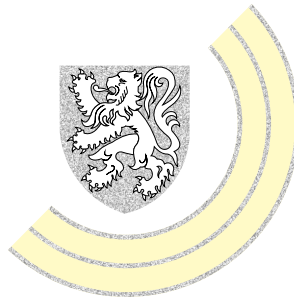

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

26 februari 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING EN AMBTENARENZAKEN

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het pesten in de Vlaamse overheidsdiensten

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het afleggen van politieke verklaringen door de Vlaamse Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting, en Monumenten en Landschappen

Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

Dinsdag 26 februari 2002

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.36 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het pesten in de Vlaamse overheidsdiensten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Roegiers tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het pesten in de Vlaamse overheidsdiensten.

De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb op 19 september 2001 voor het eerst het probleem van het pesten en het mobben binnen de administratie aangekaart. Mijnheer de minister, u hebt me toen geantwoord dat u rond de jaarwisseling zou trachten klaar te zijn met het oprichten van een meldpunt.

Ik ben zonder problemen bereid de uitdrukking 'rond de jaarwisseling' ruim te interpreteren. Sinds vorige vrijdag blijkt immers de kogel door de kerk. Ik ben blij dat het meldpunt sinds gisteren ook van start is gegaan. Ambtenaren die het slachtoffer zijn van pesten of mobben, kunnen daar nu terecht. Mijn vraag om uitleg is dan ook voor een deel achterhaald.

Ik heb wel een aantal bijkomende vragen. Ik neem aan dat de oprichting van het meldpunt in een taalbeleid inzake de problematiek van pesten en mobben in de administratie past. Wellicht hoort daar ook ander ongewenst gedrag bij. Hoe situeert het meldpunt zich ten opzichte van het beleid inza-

ke ongewenst gedrag ? Wordt voorzien in psychische begeleiding van de slachtoffers ? Hoe gaat het meldpunt te werk ? Wordt eventueel ook in een juridische begeleiding voorzien ?

Is het de bedoeling dat degene die op het meldpunt werkt, ook een beleid ontwikkelt ten opzichte van de dader en de leidinggevende binnen de administratie ? De leidinggevende heeft immers een behoorlijke verantwoordelijkheid. Mijnheer de minister, hoe ziet u de relatie tussen dader, slachtoffer en leidinggevende ? Beschikt u reeds over cijfergegevens voor 2001 van de externe vertrouwensdienst Limits ? Vorig jaar stelde u dat u tot dan toe met die dienst werkte. Heeft dit opmerkelijke resultaten opgeleverd ? Zo ja, zijn er dan specifieke instructies gegeven aan dienstverantwoordelijken ?

In de persmededeling hebt u er gewag van gemaakt dat de VOI's op termijn zouden worden ingeschakeld. In welke mate krijgen ze de mogelijkheid om bij dit meldpunt aan te sluiten ? Wordt dit al dan niet dwingend opgelegd ? Eenmaal het groene telefoonnummer is ingeburgerd, zal het misschien ook worden gebruikt door mensen uit andere overheidsdiensten, zoals gemeente- en provinciepersoneel of leerkrachten, waarvan er op dit ogenblik zo'n 150.000 zijn. Wat zal er gebeuren als zij bellen ? Toen ik minister Vanderpoorten hierover ondervroeg, antwoordde ze me dat ze niet van plan was iets te doen. Indien er in het onderwijs sprake is van pesten of van mobbing, dan willen de betrokkenen met hun klachten ergens terecht kunnen. Mijnheer de minister, hoe zal dit probleem worden aangepakt ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, deze vraag stelt me in staat mijn verontwaardiging uit te drukken over de wijze waarop in een bepaalde krant het initiatief van de

Van Grembergen

overheid rechtstreeks in verband wordt gebracht met de Treiterbox. De onaandachtige lezer krijgt op die manier de indruk dat de Treiterbox en het overheidsinitiatief één geheel vormen.

In dit land is alles mogelijk en in de media nog veel meer. Het is echter ongehoord dat een ernstige inspanning, die zonder bombarie werd aangekondigd, op die manier door een bepaalde krant wordt behandeld.

Het beleid dat aan deze problematiek werd gekoppeld, steunt op vier pijlers. Eerst en vooral willen wij de leidinggevenden op hun verantwoordelijkheid wijzen. Zij dragen immers de verantwoordelijkheid voor het welzijn van hun medewerkers op het werk. Leiding geven houdt ook in dat er zorg wordt gedragen voor het geestelijk en sociaal welzijn.

Verder worden alle personeelsleden erop aangesproken om pestgedrag af te keuren, er niet aan mee te werken en ten aanzien van dit fenomeen een maatschappelijk verantwoorde houding aan te nemen. Vroeger werd de gepeste persoon wel eens in een hoek geduwd, terwijl degene met het sterke verhaal op sympathie kon rekenen.

Sensibilisering en vorming maken eveneens deel uit van het beleid. Er wordt in assertiviteitstraining voorzien die de weerbaarheid van de personeelsleden verhoogt. Degene die vandaag geen slachtoffer is, kan het morgen immers worden. Bovendien wordt er een informatiecampagne gevoerd.

Ten slotte vormt de klachtenbehandeling een essentieel onderdeel van het beleid. In elk departement wordt een interne vertrouwenspersoon aangesteld waar mensen met klachten in eerste instantie bij terecht kunnen. Dit gebeurt in volle vertrouwen en binnen de deontologische regels van discretie en zwijgplicht. Daarnaast is er een extern meldpunt. Limits is de externe vertrouwensdienst. Deze dienst zal in een jaarlijks rapport de resultaten van haar werking mededelen. Op basis daarvan zal de dienst Human Resources Management het beleid inzake pesten evalueren en voorstellen voor bijsturing op tafel leggen.

Op korte termijn zal dus veel aandacht worden besteed aan communicatie en sensibilisering. Wij zullen dit via intranet, muurkranten en personeelstijdschriften doen. Na drie maanden proefdraaien wordt in een eerste evaluatie voorzien. Verder zal aandacht aan slachtofferhulp worden besteed. De

verhouding tussen slachtoffer, dader en leidinggevend persoon is hierbij van belang.

Wij hopen uiteraard dat eventuele pestproblemen intern kunnen worden opgelost. Leidinggevenden en interne vertrouwenspersonen moeten hun rol volledig opnemen en niet aarzelen om hun verantwoordelijkheid op te nemen. Dit vereist een hoog niveau van vertrouwen van alle personeelsleden in de leiding en de organisatie als geheel. Met een organisatie waar meer dan 10.000 personeelsleden werken, blijft dit een streefdoel dat waarschijnlijk nooit volledig zal worden bereikt. Daarom bieden wij onze personeelsleden ook de mogelijkheid om deze problemen extern aan te kaarten. Niet iedereen zal gemakkelijk naar de hiërarchische overste durven stappen.

Om die reden werd een extern meldpunt opgericht dat luistert naar de klacht, eventueel advies verleent bij het oplossen van het probleem en nagaat of er geen mogelijkheid is voor het personeelslid om het probleem zelf op te lossen. In sommige gevallen zal dit voldoende zijn en zal de betrokkene zelf het probleem aanpakken. Dit blijft de beste oplossing. In het andere geval vraagt het externe meldpunt de toestemming om de klacht aan de bevoegde instanties door te spelen. Indien dit niet mogelijk is, kan het probleem in elk geval administratief worden geregistreerd, zo niet wordt samen met de andere instanties naar de beste oplossing gezocht. De bedoeling is immers dat het probleem duurzaam wordt opgelost.

In het werkingsjaar 1999-2000 registreerde Limits 9 oproepen in verband met ongewenst seksueel gedrag op het werk, in 2001 waren dat er 14. Limits maakt jaarlijks een werkingsrapport op waarin een overzicht van de activiteiten worden geboden. Het OSGW-beleid heeft tot nu toe gefunctioneerd onder de dienst Emancipatiezaken van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Limits heeft steeds geopteerd voor een top-downsensibilisering. Hierbij wordt bij de hoogste top gestart om dan met hun medewerking af te zakken naar de lijnmanagers en naar de lagere echelons.

De VOI's beslissen zelf op welke wijze zij mobbing willen aanpakken. Ik zal wel op relatief korte termijn in de mogelijkheid voorzien dat de VOI's die dit wensen, tot het meldpunt kunnen toetreden. Het is duidelijk dat pestgedrag zich zowel in het ministerie als bij de VOI's kan voordoen. Ik wil dat het huidige meldpunt eerst een tijdje functioneert. Nadien zal ik, indien dit nodig mocht blijken, de VOI's op eenzelfde lijn brengen.

Van Grembergen

Op dit ogenblik denk ik niet aan een uitbreiding naar andere overheden zoals provincies of gemeentebesturen. Het huidig extern meldpunt is totstandgekomen via een offertevraag met als scope het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en in uitbreiding de VOI's. Er bestaat reeds een meldpunt voor de Vlaamse leerkrachten. Ze kunnen daar terecht met hun klachten over het pesten op het werk. Ook dit meldpunt wordt mee door Limits verzorgd.

De voorzitter : De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mijnheer de minister, ik feliciteer u met het initiatief dat u hebt genomen. Ik ben het met u eens dat pesten wellicht niet het grootste probleem is binnen de administratie, maar het mag niet worden veronachtzaamd. Uw initiatief geeft een perfect antwoord op de problematiek.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het afleggen van politieke verklaringen door de Vlaamse Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting, en Monumenten en Landschappen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Huybrechts tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het afleggen van politieke verklaringen door de Vlaamse Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting, en Monumenten en Landschappen.

De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, eind januari 2002 heeft het Vlaams Blok een folder verspreid over de problematiek van de zonevreemde woningen. De Vlaamse overheid laat immers uitschijnen dat alles in orde is en dat er geen vuiltje aan de lucht is. Het tegendeel is echter waar. In de folder schetst het Vlaams Blok de historisch gegroeide situatie van zonevreemde woningen. Perfect legale huizen werden in de jaren zeventig

zonevreemd gemaakt. Er is nog steeds geen rechtszekerheid voor de zonevreemde eigenaars. De voorstellen van het Vlaams Blok worden in de folder toegelicht.

Blijkbaar heeft het Vlaams Blok met deze folder op enkele tenen getrapt. Met name de Vlaamse Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen vond het nodig om op 1 februari 2002 een persmededeling de wereld in te sturen om de mailing van het Vlaams Blok te hekelen. Volgens directeur-generaal Beersmans van de Arohm komt de actie van mijn partij neer op stemmingmakerij en zou het doel zijn het forum van het Vlaams Blok te vergroten. De heer Beersmans voelt zich blijkbaar geroepen om zich in de plaats te stellen van een politieke partij, want hij wenst zelf de politieke agenda te bepalen.

De taak van een administratie ligt volgens mij elders. Blijkbaar kunnen al dan niet politiek benoemde topambtenaren het niet laten hun frustraties te uiten en na te trappen naar het Vlaams Blok. Mijnheer de minister, is het geoorloofd dat de Arohm of eender welke andere administratie politieke verklaringen aflegt ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik ben als minister verantwoordelijk voor ambtenarenzaken, en het is dan ook logisch dat ik de vraag beantwoord.

De vraag heeft betrekking op een persbericht van de Arohm van 31 januari 2002. Dit bericht werd verspreid naar aanleiding van een artikel in De Standaard van 26 januari 2002. Hierin stond dat het Vlaams Blok een mailing plande over de zonevreemde woningen.

Mijnheer Huybrechts, de vraag of een administratie of een directeur-generaal politieke verklaringen mag afleggen, dient te worden gezien in het kader van de rechten en plichten van de personeelsleden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en in het bijzonder van het spreekrecht van de personeelsleden. De rechten en plichten van de personeelsleden van het ministerie zijn opgenomen in het koninklijk besluit van 22 december 2000 en in de rechten en plichten van het Vlaams personeelsstatuut van 24 november 1993. Daarnaast is er ook de deontologische code voor de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse regering van 1 september 1998 en het Charter van het ministerie

Van Grembergen

van de Vlaamse Gemeenschap van 29 september 1993. Ik zal u deze vier basisdocumenten ter beschikking stellen.

Zoals wordt vermeld in de deontologische code, kunnen de rechten en plichten van de personeelsleden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap als volgt worden samengevat : loyauteit, correctheid, klantvriendelijkheid, objectiviteit, spreekrecht en spreekplicht. De loyauteit moet in eerste instantie gaan naar het ministerie zelf en naar de gene in wiens opdracht men handelt.

Volgens het Vlaams personeelsstatuut van 24 november 1993 en de voormelde deontologische code heeft de ambtenaar principieel spreekrecht ten aanzien van de feiten waarvan hij kennis heeft uit hoofde van zijn ambt. Feitelijke informatie moet daarbij correct, volledig en objectief worden gepresenteerd. Krachtens de deontologische code houdt het spreekrecht in dat een personeelslid een persoonlijk standpunt kan formuleren. Een ambtenaar die in eigen naam spreekt, moet wel klaar en duidelijk zeggen dat hij geen standpunt vertolkt namens de administratie of afdeling.

Uit het voormelde persbericht blijkt dat de directeur-generaal van de Arohm reageert tegen een in een krantenartikel aangekondigde actie van het Vlaams Blok om 80.000 eigenaars van mogelijk zonevreemde woningen aan te schrijven. Hij wijst daarbij op de mogelijke gevolgen ervan voor de betrokken diensten van de provincies en gemeenten die belast zijn met de inventarisatie van alle zonevreemde woningen. Ten behoeve van de betrokken burgers verduidelijkt hij de krachtlijnen uit het decreet van 13 juli 2001 inzake de zonevreemde woningen.

De directeur-generaal van de Arohm heeft in het bijgaande persbericht een standpunt vertolkt namens de administratie met betrekking tot een gelegenheid – de zonevreemde woningen – die tot haar bevoegdheid behoort. Hij heeft daarbij geen

rechten en plichten, zoals opgenomen in het Vlaams personeelsstatuut en de deontologische code, geschonden. Volledigheidshalve merk ik op dat het decreet van 18 mei 1999 betreffende de openbaarheid van bestuur de diensten van de Vlaamse regering verplicht de bevolking tijdig en in begrijpelijke termen voor te lichten over het beleid, de decreten, de besluiten en andere regelgeving én over de dienstverlening en de informatie die bij hen beschikbaar is.

Mijnheer Huybrechts, ik zie dan ook geen enkele reden om de houding van directeur-generaal Beersmans te laken, wel integendeel. Hij heeft zijn opdracht uitstekend vervuld.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Uit uw repliek blijkt dat de heer Beersmans voortgaat op een artikel dat verschenen is in De Standaard. Hij heeft blijkbaar de folder van het Vlaams Blok niet eens gelezen. Hij acht het daarentegen wel nodig om politieke uitspraken te doen.

In de folder staat niet dat de persoon die de tekst ontvangt, ook zonevreemd woont. Wij hebben wel aangetoond wat de problematiek is. De zaak is immers niet opgelost. We blijven erbij dat zonevreemde eigenaars nog steeds tweederangsburgers zijn. Het is dan ook de taak van de heer Beersmans om hen te helpen. Hij moet ook het gemeentepersoneel bijstaan. Zij zitten momenteel met hun handen in het haar omdat de uiterst complexe wetgeving inzake ruimtelijke ordening onbegrijpelijk is en om de haverklap verandert. Dat is zijn taak, en niet zijn pijlen richten op het Vlaams Blok !

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15 uur.*
